Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

DANMARKS STATISTIK.

STATISTIQUE DU DANEMARK.

STATISTISKE MEDDELELSER,

TREDIE RÆKKE, 9DE BIND.

Communications de statistique

3e série, tome 9e.

UDGIVET AF DET STATISTISKE BUREAU.

Publié par le Bureau de Statistique.

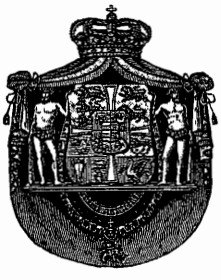

KJØBENHAVN.

BIANCO LUNOS KGL. HOF-BOGTRYKKERI (F. DREYER).

1889.

III.

Høsten i Danmark

i Aaret 1886.

Récolte en Danemark

en 1886.

For Aaret 1886 meddeler det statistiske Bureau paa sædvanlig Maade først en Beretning om Høstens Udfald i Almindelighed, der er udarbejdet paa Grundlag af de derom fra Landets Amter indkomne Beretninger, dernæst en senere foretagen Beregning af selve Høstudbyttets Størrelse og Værdi, hvilken Beregning er støttet paa de gjennem Amterne fra Landets samtlige By- og Sogneraad modtagne Opgivelser om Gjennemsnitsudbyttet pr. Td. Land af de vigtigere Sæd- og Plantearter i hvert af Landets Sogne.

Høstens Udfald i Aaret 1886.

Caractère de la récolte en 1886.

Efter de fra Landets samtlige Amter til det statistiske Bureau indsendte Beretninger maa det antages, at Høsten i Aaret 1886 i kvantitativ Henseende har staaet adskilligt under, men i kvalitativ Henseende noget over en Middelhøst, saa at den vel i sin Helhed kan betegnes som nærmende sig en saadan. Det ringeste Udbytte, hvad Mængden angaar, har Rugen, Høet og Rodfrugterne (undtagen Kartofler) givet. For Rugens Vedkommende har Mængdeudbyttet navnlig i Jylland været temmelig ringe, hvorimod Kvaliteten saavel der som paa Øerne betegnes som tilfredsstillende. Af de 3 andre Hovedkornsorter, Hvede, Byg og Havre, har Høsten været endel

rigeligere, og Vaarsæden synes, i Modsætning til Rugen, at have givet et noget større Udbytte i Jylland end paa Øerne; ogsaa af disse Kornsorter har Kvaliteten gjennemgaaende vist sig at være meget god. Hvad Høet angaar, er der saavel af Enghø som af Agerhø, dog fornemlig af dette sidste, kun høstet meget lidt, men for begge Sorters Vedkommende har man overalt været meget tilfreds med Beskaffenheden. Kartoflerne synes i det Hele at have givet en tilfredsstillende Avl, hvorimod de andre Rodfrugter vistnok maa betegnes som Aarets sletteste Afgrøde, idet de heller ikke i kvalitativ Henseende ere naaede synderlig højt. — Høsten i 1885 var trukken længe ud paa Grund af det urolige, regnfulde Vejr i Eftersommeren, og som Følge heraf blev Vintersæden lagt temmelig sent, ligesom Jorden meget ofte ingenlunde var gunstig for Saaningen, der tilmed blev hindret af det vedblivende regnfulde Vejrlig. Vintersæden kom derfor ogsaa sent op og stod i det Hele noget trykket til Aarets Udgang, undtagen paa de tidligst saaede Marker, uagtet der kun en kortere Tid (i Slutningen af November og Begyndelsen af December) herskede Frost, hvorpaa atter fulgte mildere Vejr. Med Januar Maaned kom Sne hele Landet over, ledsaget af nogen Frost. Storme føg Sneen sammen i Lavninger og bag Hegn, gjentagne Snefald forøgede Snemassen, og nu laa Markerne dækkede under Sneen i næsten 3 Maaneder. Først i Slutningen af Marts indtraf Tøvejr, der varede til midt i April, og da Sneen var smeltet bort, viste det sig, at Vintersæden, fornemlig Rugen, havde taget megen Skade, særlig paa de Steder, hvor Sneen havde ligget tættest, idet en stor Del af Planterne vare raadnede bort, fordi Jorden ikke havde været tilstrækkelig frossen, inden Snelæget kom. Den mildere Temperatur vakte vel Haab om, at Sæden endnu kunde ophjælpes, men et tørt og skarpt Vejrlig med Nattefrost, som varede fra Midten af April til Midten af Maj, gjorde Ende paa disse Forhaabninger, saa det sluttelig blev nødvendigt, at store Stykker af Vintersæden maatte ompløjes og erstattes med Vaarsæd. — Vaarsæden blev ligeledes lagt temmelig sent, da Jorden var meget fugtig, men Sæden kom godt op, og en fortræffelig Regn i Midten

af Maj, efterfulgt af særdeles varme Dage i Slutningen af denne Maaned, fremskyndede dens Vækst. Men nu paafulgte fra Begyndelsen af Juni til midt i Juli en tør og kølig Periode, der kun blev afbrudt af enkelte Byger hist og her, og som hæmmede Sædens Udvikling betydelig. Først i Midten af Juli faldt rigelig Regn, der ogsaa virkede særdeles heldigt, navnlig med Hensyn til Kjærneudviklingen, men Vejret vedblev fremdeles at være køligt til Midten af Avgust. Juliregnen fremkaldte imidlertid tillige mange nye Skud paa Vaarsæden, hvilket medførte, at Modningen blev uensartet. Midt i Avgust indfandt Varmen sig endelig og vedvarede nu hele September igjennem. — Som Følge af den langvarige kølige Sommer-Periode kom Høsten sent, ligesom den ogsaa trak længe ud paa Grund af Vaarsædens uensartede Modning; først i Slutningen af September var den fuldstændig afsluttet. Men det fortræffelige Høstvejr forbedrede Kvaliteten i høj Grad, idet al Sæden blev bjærget i fortrinlig Tilstand. For Rodfrugterne, der iøvrigt havde staaet sig godt Sommeren igjennem, var derimod den stærke Varme og Tørke i Avgust og September meget ødelæggende. — Græsmarkerne havde ligesom Vintersæden lidt meget dels under det langvarige Snelæg i Aarets første 3 Maaneder, dels af det skarpe og tørre Vejrlig fra Midten af April til Midten af Maj. Regnen og Varmen i den sidste Halvdel af Maj hjalp dog Græsset godt frem, men da saa Tørken og Kulden i Forsommeren kom, standsedes Væksten saavel paa Ageren som paa de mindre fugtige Enge; Græsset tørredes hen, og ikke faa af de Marker, der vare bestemte til Høslæt, maatte afgræsses af Kreaturerne. Derimod vare Vejrforholdene meget gunstige for Høbjærgningen, især af Agerhøet. — Det forholdsvis bedste Resultat synes Høsten i 1886 at have givet i det sydvestlige Jylland, hvor den i sin Helhed betegnes som en god Middelhøst.

Plantesygdomme have ikke gjort nogen Skade af Betydning. Kartoffelsygdommen omtales kun i en enkelt Indberetning til Frederiksborg Amt.

Derimod have Insektangreb voldt endel Skade. I Beretningen fra Præstø Amt fremhæves saaledes, at Oldenborre-

larver have hærget omtrent de samme Egne som i 1885. Disse Larvers Angreb saavel paa Vaarsæd som paa Græsmarker omtales ligeledes i Beretningen fra Aarhus Amt. Fremdeles bemærkes det i flere Beretninger, saaledes fra Kjøbenhavns, Frederiksborg, Sorø, Randers og Hjørring Amter, at Rodfrugterne have lidt meget af Larver og Knoporme, og i en Indberetning til Aalborg Amt fra Nibe-Løgstør Landboforening siges tillige, at de have været hjemsøgte af Bladlus og Kaalfluer.

Af de mere almindelige Udtalelser om Høstens Udfald i Amternes Beretninger skal man anføre følgende. — I Beretningen fra Præstø Amt hedder det: «Vintersæden led i afvigte Vinter meget af Sneen, og den tørre Sommer virkede i høj Grad hæmmende paa Væksten af Vaarsæden, Græsset og Rodfrugterne, Kartoflen undtagen, saa at Kvantiteten af disse kun blev ringe, medens Kornets Kvalitet paa Grund af den stadige Sommer og det gunstige Høstvejr i Reglen er særdeles god». — I Beretningen fra Frederiksborg Amt ytres der: «Baade Ager og Eng have paa Grund af vedholdende Tørke i Sommer kun givet et tarveligt Udbytte i kvantitativ Henseende. Vintersæden har lidt mindst af Tørken, men havde taget Skade om Vinteren af Sne, saa at den flere Steder maatte ompløjes. Af Vaarsæden vare Afgrøderne gjennemgaaende tynde og korte, især gjælder dette om Havren, der synes mindst godt at have kunnet modstaa Tørken. Kvaliteten af samtlige Sædarter roses fra alle Sider, og Kornet betegnes som smukt og vægtigt». — Paa lignende Maade lyde Udtalelserne fra de øvrige sjællandske Amter, ligesom ogsaa fra Bornholms, Maribo, Odense og Svendborg Amter. — I Beretningen fra Holbæk Amt tilføjes, at «Hveden mange Steder i Amtet maatte ompløjes», i Beretningen fra Bornholms Amt, at «Vintersæden flere Steder gik aldeles ud», og i Beretningen fra Maribo Amt fremhæves, at «Aarsagen til Kornets forholdsvis gode Vægt maa søges i det smukke Høstvejr». — I Beretningen fra Aarhus Amt hedder det: «Hvad der iaar særlig har været bestemmende for Udbyttet af Høsten i det Hele, har dels været den ualmindelig strænge Vinter med betydeligt Snelæg, dels den stadige Tørke

i Forsommeren. Vintersæden led meget under de ofte betydelige Snedriver, og da Foraaret kom, stod navnlig Rugen mange Steder saa tyndt, at det viste sig nødvendigt at ompløje den og erstatte den med Vaarsæd; ja paa nogle Egne maatte Rugen næsten fuldstændig ompløjes. Det betydelige Snelæg var ogsaa Skyld i, at Jorden først saa sent blev bekvem til Lægning af Vaarsæden, og da denne endelig blev lagt, ofte langt hen i Maj Maaned, indtraadte der en stærk Tørke, der foranledigede, at Sæd og Roer først sent kom til Groning, ligesom ogsaa Græsmarkerne af den anførte Grund kun afgave et yderst sparsomt Foder for Kvæget; kun ganske enkelte Steder er der faldet Tordenbyger, der i rette Tid have bragt Afgrøderne i Vækst. Hvad Kvantiteten angaar, maa Høsten her i Amtet saaledes siges at være langt under et Middelaars, om end Udbyttet ved Tærskningen nogle Steder har vist sig at være over Forventning. I Henseende til Kvaliteten stiller Forholdet sig derimod gjennemgaaende heldigere, hvad navnlig skyldes det ualmindelig stadige og tørre Vejr i Avgust Maaned, hvilket ogsaa har havt Indflydelse paa Halmen og Høet, der sikkert ville afgive godt Foder for Kreaturerne i Løbet af Vinteren». — Hermed samstemme Beretningerne fra Vejle og Randers Amter. — Af Beretningen fra Aalborg Amt ses det, at der ligeledes saa godt som allevegnefra i dette Amt lyde stærke Klager over Rugens Kvantitet; men der tilføjes i Udtalelsen fra Klarupgaards Gods i Fleskum Herred: «i det Hele er Høsten meget god, da Alt kom fortrinlig tørt i Hus». — I Beretningen fra Hjørring Amt ytres: «Høsten maa her i Amtet betegnes som en god Middelhøst, naar undtages Rugens og Høets Kvantitet». Og det hedder fremdeles: «I en enkelt Beretning til Amtet udtales det, at Vaarsæden kom udmærket tæt op og stod kraftig til ind i Juni, da Nattefrost og Tørke satte den, især Havren, i Stampe, men at en Regnperiode i Slutningen af Juli og Begyndelsen af Avgust bragte ny Grøde, saa at Vaarsæden i Midten af Avgust stod ganske grøn med Udsigt til ej at blive moden, hvad den dog blev paa Grund af Varmen og Tørken i Slutningen af Avgust og Begyndelsen af September». Og endelig tilføjer Amtet, at «Vejret

i Høstens Tid var gjennemgaaende fortrinligt, saa at alt Korn kom godt og tørt i Hus». — I Beretningen fra Thisted Amt hedder det: «Aarsagen til den mislykkede Rugavl skyldes den Omstændighed, at Jorden ikke var tilfrossen, da Markerne bleve tildækkede med Sne, som først meget sent blev optøet. Rugen raadnede derfor tildels bort, og mange Marker maatte ompløjes. Den tørre og kolde Forsommer skadede tillige Høavlen og vakte de største Bekymringer for Vaarsæden; men midt i Juli kom nogenlunde tilstrækkelig Regn, og den Frygt, som endnu var tilstede for, at Sæden ikke skulde blive moden, ophævedes ved det usædvanlig varme og milde Vejr, som indtraf midt i Avgust og vedvarede ind i September. Høsten foregik derhos under heldigt Vejrlig». — Samstemmende hermed lyde Udtalelserne i Beretningen fra Viborg Amt, hvor der tillige tilføjes: «Kvaliteten af Foraarssæden led af den uensartede Udvikling og Modning af Kjærnen, hidrørende fra Tørken i Skridningsperioden, men iøvrigt repræsenterer Vaarkornet en Middelhøst». — I Beretningen fra Ringkjøbing Amt hedder det: «Amtet maa formene, at Høsten kan anslaas til en Middelhøst, idet Kvantiteten vel gjennemgaaende har været ringe, især for Rugens og Høets Vedkommende, men Kvaliteten derimod god, tildels endog meget god. Modsat ifjor er Byg- og Havrehøsten lykkedes bedre end Rug- og Høhøsten; men Forskjellen falder navnlig paa Kvantiteten. Det mindre heldige Resultat maa nærmest tilskrives det betydelige Snelæg i Vinteren og først paa Foraaret, samt Tørken i Forsommeren. Rugen har maattet ompløjes paa adskillige Steder». I Indberetningen til Amtet fra Ryssensten Hovedgaard tilføjes, at «al Afgrøde er bjærget i fortrinlig Tilstand, da der sjælden forekommer saa god en Sommer for Indbjærgningen». — Beretningen fra Ribe Amt — hvori der vel ogsaa bemærkes, at Rugen, saavel som Hveden, har lidt endel paa Grund af det stærke Snelæg paa ufrossen Jord, medens det samtidig fremhæves, at Byggen og Havren saavel i Kvantitet som i Kvalitet har været særdeles god — slutter med at udtale, at «indeværende Aars Høst for Ribe Amts Vedkommende skjønnes at maatte betragtes som en god Middelhøst».

Om Afgrøden af de enkelte Sædarter meddeles endvidere følgende særlige Bemærkninger.

Hveden (*froment*) led vel endel under Vejrforholdene i Vinteren og Forsommeren, men dog langtfra i samme Grad som Rugen, og det kvantitative Udbytte af denne Sædart er derfor ogsaa blevet nogenlunde tilfredsstillende, samtidig med at dens Kvalitet er særdeles god, fornemlig paa Øerne. Kvantiteten betegnes i Sorø og Aalborg Amter som meget god og i Kjøbenhavns Amt tildels som meget god, i Thisted Amt som noget over god, i 12 Amter, nemlig Frederiksborg, Holbæk, Præstø, Maribo, Odense, Svendborg, Vejle, Aarhus, Randers, Hjørring, Viborg og Ribe, som god, men i Bornholms og Ringkjøbing Amter kun som temmelig god. Kvaliteten angives derhos i Holbæk, Sorø og Præstø Amter som udmærket god, i Maribo Amt tildels som udmærket god, i Kjøbenhavns og Svendborg Amter som højere end meget god og i alle de øvrige Amter som meget god, kun i Ringkjøbing Amt ikke fuldt som meget god. — I Beretningen fra Maribo Amt udtales, at «naar Hveden iaar mange Steder i Kvantitet er mindre god, maa Aarsagen dertil antages at være dels den haarde Vinter, dels Sommerens Tørke». — I Beretningen fra Holbæk Amt ytres, som tidligere anført, at «Hveden mange Steder maatte ompløjes». — I Beretningen fra Aarhus Amt hedder det: «Saaningen af Hvede var noget forulæmpet af Regn, men Kornet stod dog ganske godt ved Vinterens Komme. Den store Mængde Sne, der i Løbet af Vinteren samlede sig og blev liggende til Slutningen af Marts, fandt ikke Jorden synderlig frossen, og den lave Kuldegrad formaaede ikke at trænge videre igjennem Snelaget, saa at Jorden paa de Steder, hvor Sneen laa højest, ikke blev haard; derved var Kornets Holdbarhed udsat Vinteren igjennem; paa lavere Steder stod Hveden derfor svagt i Foraaret. Den stærke Tørke i Forsommeren hæmmede derhos Straaets Vækst, men i det gunstige Vejr i Avgust Maaned modnedes Kjærnen ensartet og godt». — I Beretningen fra Hjørring Amt ytres, at «Hveden, der iøvrigt ikke dyrkes ret meget i Amtet, overstod

Vinteren noget bedre end Rugen, og intet af den er bleven ompløjet».

Rugen (*seigle*) er den af alle Kornsorterne, der har givet det ringeste kvantitative Udbytte, og, som tidligere bemærket, gjælder dette i Særdeleshed hvad Jylland angaar. Kvaliteten har derimod saa godt som overalt været meget god. Kvantiteten er for Øernes Vedkommende betegnet i Maribo Amt som noget over god, i 6 Amter, nemlig Kjøbenhavns, Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Præstø og Svendborg, som god og i Bornholms og Odense Amter som temmelig god; for Jyllands Vedkommende derimod kun i Ribe Amt som god, men i Vejle, Aarhús, Randers, Hjørring og Ringkjøbing Amter som temmelig god, i Aalborg Amt knap som temmelig god og i Thisted og Viborg Amter rentud som maadelig. Kvaliteten betegnes i Kjøbenhavns, Maribo og Svendborg Amter som noget højere end meget god, i 13 Amter, nemlig Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Præstø, Bornholms, Odense, Vejle, Randers, Aalborg, Hjørring, Viborg, Ringkjøbing og Ribe, som meget god, i Aarhus Amt tildels som meget god og i Thisted Amt som god. — I Beretningerne fra Øernes Amter omtales denne Kornsort ikke særlig. — Beretningerne fra de jydske Amter fremhæve derimod alle den i kvantitativ Henseende mislykkede Rugavl, mindst dog Beretningen fra Ribe Amt. — I Beretningen fra Aarhus Amt hedder det saaledes: «Rugen led endnu mere end Hveden ved Sneen i Vinterens Løb, og mange Steder var det, som foran nævnt, nødvendigt at ompløje den, men næsten overalt var den i høj Grad medtaget ved Foraarets Komme og gav derfor heller ikke altid en fyldig Kjærne». — I Beretningen fra Randers Amt ytres ligeledes, at «det mange Steder har været nødvendigt at saa Rugen om». — Fra Lundbæk Gods i Hornum Herred i Aalborg Amt udtales: «At Rugens Kvantitet er maadelig, er begrundet i, at Sneen dækkede Sæden, forinden Jorden var tilfrossen». Lignende Udtalelser lyde fra flere Egne i dette Amt. I en Indberetning til samme Amt fra Nibe-Løgstør Landboforening hedder det: «Den meste Rug paa Egnen maatte ompløjes paa Grund af, at Sneen ødelagde den i Vinter». —

I Beretningen fra Hjørring Amt udtales, at «Grunden til Rugens daarlige Kvantitet angives overensstemmende at være dels det langvarige og tykke Snelag, der bevirkede, at en stor Del af Rugen, navnlig af den sildig saaede, raadnede og maatte ompløjes i Foraaret, dels Nattefrost i Foraaret samt Kulde og Tørke i Forsommeren. Storme i Juni og Juli anføres i en enkelt Beretning som medvirkende Aarsag». — Ligeledes ytres, som allerede tidligere anført, i Beretningen fra Thisted Amt, at «Rugen tildels raadnede bort, og mange Marker maatte ompløjes». — I Beretningen fra Viborg Amt hedder det derhos: «Jorden var ikke frossen, før Sneen faldt, og dette bevirkede, at de unge Planter raadnede bort, og hele store Stykker af Rugsæden maatte ompløjes. Ved Vinterfodringen vil der blive Mangel paa Rughalm». — Ogsaa i Beretningen fra Ringkjøbing Amt udtales, at «Rugen har maattet ompløjes paa adskillige Steder». I Indberetningen til Amtet fra Ryssensten Hovedgaard hedder det saaledes: «Paa Grund af stærkt Snelæg, forinden Jorden havde faaet tilstrækkelig Frost, gik Rugen tildels bort og maatte omsaas med Vaarsæd; det tiloversblevne blev tyndt i Straaet; Kjærnen er meget god». Lignende Udtalelser findes fra flere Gaarde og Egne i dette Amt.

Byggen (*orge*) synes i kvantitativ Henseende at have givet et Udbytte, der maa kaldes ret tilfredsstillende, fornemlig i Jylland, og Kvaliteten betegnes gjennemgaaende som meget god. Kvantiteten karakteriseres nemlig i alle Øernes Amter som god, i Svendborg Amt tillige som højere end god, og for Jyllands Vedkommende i Hjørring, Thisted og Ribe Amter som meget god, i Aalborg og Ringkjøbing Amter som højere end god og i Vejle, Aarhus, Randers og Viborg Amter som god. Kvaliteten er derhos i alle Landets Amter betegnet som meget god, kun i Randers Amt angives den som tildels meget god. — I Beretningen fra Frederiksborg Amt ytres, at «Byggens Farve paa Grund af uensartet Modning er bleven mindre god», og i Beretningen fra Holbæk Amt ligeledes, at «Byggens Kvalitet paa sine Steder er

mindre god paa Grund af uensartet Modenhed». — I Beretningen fra Præstø Amt udsiges, at «en for tidlig Høst har for Byggens Vedkommende enkelte Steder gjort Skade», og i Beretningen fra Maribo Amt, at «Byggen led meget af Tørke, hvorved Kvantiteten forringedes». — I Beretningen fra Aarhus Amt hedder det: «Byggen kom efter Saaningen meget hurtig i Grøde, men det kolde og tørre Vejrlig først paa Sommeren holdt Kornets Skridning saa langt tilbage, at Regnen i Juli Maaned endnu kom betids til at fremme Kornets Vækst, samtidig med at Aksene skred igjennem, hvilket skete ualmindelig sildigt. Adskillige Steder har Byggen saavel i Henseende til Kvantitet som til Kvalitet lidt meget ved Larver». — Beretningerne fra Hjørring og Thisted Amter samt fornemlig fra Ribe Amt udtale sig som meget tilfredse med Byggavlen i det Hele; den er ogsaa, som ovenfor vist, i disse 3 Amter baade kvantitativt og kvalitativt karakteriseret som meget god.

Havren (*avoine*) har givet et Udbytte, der i Henseende til Kvantiteten vel har været noget ringere end Byggens, men dog iøvrigt synes nogenlunde tilfredsstillende, mest for Jyllands Vedkommende, og Kvaliteten betegnes ogsaa for denne Kornsort næsten gjennemgaaende som meget god. Kvantiteten betegnes paa Øerne i Svendborg Amt som noget over god, i Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Præstø, Maribo og Odense Amter som god, i Kjøbenhavns Amt tildels som god og i Bornholms Amt kun som temmelig god; og i Jylland betegnes den i Vejle og Ribe Amter som meget god, i Thisted Amt tildels som meget god, i Randers og Aalborg Amter som noget over god og i Aarhus, Hjørring, Viborg og Ringkjøbing Amter som god. Kvaliteten angives i 7 af Øernes Amter, nemlig Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Præstø, Maribo, Odense og Svendborg, som meget god, i Kjøbenhavns Amt tildels som meget god og i Bornholms Amt som god, og i alle de jydske Amter som meget god, dog i Randers Amt kun som tildels meget god. — I Beretningen fra Frederiksborg Amt ytres, som foran omtalt, at «af Vaarsæden synes Havren mindst godt at have kunnet modstaa Tørken». — I Beretningen fra Aarhus Amt hedder det:

«Havren udviklede sig under lignende Forhold som Byggen. Indtil Begyndelsen af Juni mærkedes Oldenborrelarvernes Angreb mange Steder, men efter den Tid standsede de i Reglen uden at have gjort synderlig Skade. Gul Havre har iaar de fleste Steder staaet betydelig tilbage for den graa Havre, der kan taale at blive saaet senere og har den Evne at kunne rette sig igjen efter at være sat langt tilbage af indtrædende Tørke».

Bælgsæden (*légumes*) kan i det Hele antages at have givet omtrent et Middelaars Afgrøde; Udbyttet synes dog at have været endel ringere for Kvantitetens end for Kvalitetens Vedkommende. Kvantiteten er i Svendborg, Randers, Aalborg, Thisted og Ringkjøbing Amter betegnet som noget højere end god, i Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Præstø, Maribo, Odense, Vejle, Aarhus, Hjørring, Viborg og Ribe Amter som god, i Kjøbenhavns Amt tildels som god og i Bornholms Amt kun som temmelig god. Kvaliteten betegnes i Holbæk, Sorø, Odense og Vejle Amter som meget god, i Svendborg, Aarhus og Ringkjøbing Amter tildels som meget god, i Kjøbenhavns, Maribo, Randers, Aalborg og Thisted Amter som noget bedre end god, i Frederiksborg, Præstø, Hjørring, Viborg og Ribe Amter som god og i Bornholms Amt kun som temmelig god. — I Beretningen fra Maribo Amt ytres, at «Ærterne, ligesom Foraarssæden, led meget af Tørke, hvorved Kvantiteten forringedes». — I Beretningen fra Aarhus Amt hedder det: «For Bælgsædens Udvikling var Vejret ligeledes for tørt, dog modstod denne Afgrøde forholdsvis bedre Tørken end de andre Sædarter paa Grund af sine mere dybtgaaende Rødder. Imidlertid udviklede den sig ikke betydelig, hverken hvad Fyld eller Kjærne angaar, og naar Udbyttet dog de fleste Steder var nogenlunde tilfredsstillende, skyldes dette fornemlig det heldige Vejrlig paa Bjærgningstiden».

Boghveden (*sarrasin*) synes gjennemsnitlig at have givet en Afgrøde, svarende til en lille Middelhøst. Den findes for Øernes Vedkommende kun anført i Beretningerne fra 4 Amter, nemlig

Frederiksborg, Maribo, Odense og Svendborg, men i Beretningen fra Maribo Amt bemærkes, at den saa godt som ikke bliver dyrket der i Amtet. Dens Kvantitet er i Frederiksborg, Odense og Svendborg Amter betegnet som god og i Maribo Amt tildels som god, og Kvaliteten i Frederiksborg Amt som meget god, i Odense Amt som god og i Maribo og Svendborg Amter tildels som god. — For Jyllands Vedkommende er den anført i Beretningerne fra alle Amterne, undtagen (som sædvanlig) Hjørring og Thisted Amter. Kvantiteten betegnes i Vejle, Ringkjøbing og Ribe Amter som god, i Randers og Aalborg Amter tildels som god, men i Aarhus og Viborg Amter kun som temmelig god; Kvaliteten angives derhos i Aalborg Amt tildels som meget god, i Randers Amt som højere end god, i Vejle, Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter som god, men i Aarhus Amt kun som temmelig god. — I Beretningerne fra Aarhus Amt, hvor dens Afgrøde i det Hele er karakteriseret slettest, hedder det ogsaa: «Boghveden, der iøvrigt kun dyrkes i den vestlige Del af Amtet, synes iaar at have givet et meget tarveligt Udbytte»; — og i Beretningen fra Viborg Amt ytres, at «Boghveden standsedes i Udviklingen ved den vedholdende Tørke i Sommerens Løb». — Derimod hedder det i Beretningen fra Ringkjøbing Amt: «Udbyttet maa nærmest betragtes som en Middelhøst». — I Beretningen fra Ribe Amt bemærkes, at «Boghveden tog endel Skade af den i Blomstringstiden indtrufne Nattefrost».

Raps (*colza*) er anført i Beretningerne fra 4 Amter paa Øerne, nemlig Kjøbenhavns, Præstø, Bornholms og Svendborg, og i Beretningerne fra 3 Amter i Jylland, nemlig Vejle, Randers og Thisted; men i Beretningen fra Præstø Amt ytres, at den «kun dyrkes undtagelsesvis», i Beretningen fra Vejle Amt, at den «kun dyrkes i et Par Sogne i Kolding Herred», og i Beretningen fra Svendborg Amt findes den kun anført for Ærø Herred. Kvantiteten er i Vejle Amt betegnet som meget god, i Thisted Amt som højere end god, i Kjøbenhavns, Bornholms og Svendborg Amter som god og i Præstø og Randers Amter som temmelig god; Kvaliteten

angives i Vejle og Svendborg Amter som meget god, i Thisted Amt som højere end god, i Kjøbenhavns, Bornholms og Randers Amter som god og i Præstø Amt som temmelig god.

Kartoflerne (*pommes de terre*) maa antages at have givet en god Middelhøst, særlig hvad Beskaffenheden angaar. Kvantiteten er nemlig i Sorø, Præstø og Ribe Amter betegnet som meget god, i Maribo, Svendborg, Thisted og Ringkjøbing Amter tildels som meget god, i Kjøbenhavns, Randers og Aalborg Amter som højere end god, i Frederiksborg, Holbæk, Bornholms, Odense, Vejle, Hjørring og Viborg Amter som god og i Aarhus Amt tildels som god; derhos betegnes Kvaliteten i alle Øernes Amter som meget god, i Hjørring, Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter ligeledes som meget god, i Randers, Aalborg og Thisted Amter tildels som meget god, i Vejle Amt som god og i Aarhus Amt tildels som god. — Kartoffelsygdommen har saa godt som ikke vist sig i 1886. Den nævnes, som tidligere anført, kun i Beretningen fra Frederiksborg Amt, hvor det hedder: «Sygdom blandt Kartoflerne omtales kun i én Beretning, der angiver, at de fremmede Kartoffelsorter have været forskaanede for Sygdom, af hvilken derimod den gamle danske Kartoffel siges at have lidt endel». — I Beretningen fra Hjørring Amt siges derimod udtrykkelig: «Ingen af Beretningerne omtaler, at der har vist sig Sygdomme blandt Kartoflerne»; — og i Beretningen fra Ribe Amt hedder det: «Kartoflerne have givet godt Udbytte; den sædvanlige Sygdom har ikke vist sig i Knoldene». — I Beretningen fra Aarhus Amt ytres: «Kartoflerne synes at have givet en højst forskjellig Afgrøde, idet de efter enkelte Beretninger trivedes meget godt og gave mange Knolde, der ikke vare angrebne af nogen Sygdom, efter andre Beretninger derimod kun gave et yderst tarveligt Udbytte». — I Beretningen fra Ringkjøbing Amt siges, at «Udbyttet er over Middelhøst, navnlig for Kvalitetens Vedkommende».

Sukkerroer (*betteraves*) dyrkes næsten udelukkende kun paa Øerne, hvor de anføres i Beretningerne fra 6 Amter, nemlig Kjø-

benhavns, Frederiksborg, Præstø, Maribo, Odense og Svendborg. For Jyllands Vedkommende findes de alene anførte i Beretningerne fra Vejle og Aalborg Amter, men i Beretningen fra Vejle Amt bemærkes, at de «kun dyrkes i et Par Sogne i Kolding Herred», og i Beretningen fra Aalborg Amt ere de ikke nævnte undtagen fra Kjær Herred. Kvantiteten karakteriseres paa Øerne i Odense Amt som god, i Maribo Amt tildels som god, i Svendborg Amt som noget over temmelig god og i Kjøbenhavns, Frederiksborg og Præstø Amter kun som temmelig god; Kvaliteten betegnes i Odense Amt som meget god, i Maribo Amt tildels som meget god, i Svendborg Amt som noget over god, i Præstø Amt som god og i Kjøbenhavns og Frederiksborg Amter kun som temmelig god. Hvad de 2 jydske Amter angaar, da er Kvantiteten i Aalborg Amt betegnet som meget god og i Vejle Amt som god og Kvaliteten i begge Amter som god.

Andre Rodfrugter (*autres racines*) have i deres Helhed givet en tarvelig Høst, særlig dog hvad Mængdeudbyttet angaar. Tørken i Forsommeren var vel ikke gunstig for Rodfrugternes Spiring, men de standsedes navnlig i deres Vækst af den stærke og tørre Varme i Avgust og September, de Maaneder, i hvilke de netop trænge til Regn for at kunne udvikle sig kraftig; tilmed have de været stærkt angrebne af Larver og Knoporme. Kvantiteten er vel i Vejle, Hjørring og Ribe Amter betegnet som god og i Maribo, Thisted og Ringkjøbing Amter tildels som god, men i alle de øvrige 12 Amter kun som temmelig god, dog i Kjøbenhavns, Svendborg, Randers og Aalborg Amter som lidt højere end temmelig god. Ved Siden heraf betegnes Kvaliteten i Frederiksborg og Ribe Amter som meget god, i Maribo, Thisted og Ringkjøbing Amter som noget højere end god, i Kjøbenhavns, Holbæk, Sorø, Præstø, Bornholms, Odense, Svendborg, Vejle, Aarhus, Randers, Hjørring og Viborg som god og i Aalborg Amt tildels som god. — I Beretningen fra Frederiksborg Amt hedder det om Rodfrugterne, at «de have givet meget forskjellige Resultater. Udbyttet af de tidlig saaede var tilfredsstillende; de sildig saaede

mislykkedes og kom tildels ikke til Spiring; flere Beretninger fremhæve desuden, at Roerne have været angrebne af Orme». — I Beretningen fra Maribo Amt ytres: «Rodfrugterne have manglet Fugtighed ikke alene i Sommeren, men ogsaa hele Efteraaret, hvilket er Aarsagen til, at Kvantiteten mange Steder er mindre end sædvanlig». — I Beretningen fra Aarhus Amt udtales: «Andre Rodfrugter, derunder Cikorierødder, Turnips og Gulerødder, kom godt og regelmæssig op, men voksede ikke hurtig til; senere hen paa Sommeren kom de sig vel endel, især paa de Egne, hvor der faldt Regn i Juli Maaned, men det tørre Vejrlig i Avgust og September Maaned bevirkede, at Avlen de fleste Steder var under Forventning, idet det navnlig er i disse Maaneder, at Rodfrugter have deres Udviklingsperiode». — I Beretningen fra Randers Amt siges der, at «Tørken i September Maaned har medført, at Rodfrugterne ikke have udviklet sig saa godt som sædvanlig. Larver have ogsaa paa sine Steder skadet Rodfrugterne endel». — Om Angreb af Larver og Knoporme udtale sig, foruden de foran nævnte Beretninger fra Frederiksborg og Randers Amter, tillige Beretningerne fra Kjøbenhavns, Sorø og Hjørring Amter; i en Indberetning til Aalborg Amt fra Nibe-Løgstør Landboforening hedder det fremdeles, som tidligere berørt: «Roemarkerne ere iaar blevne hjemsøgte dels af Bladlus dels af Kaalfluen». — Beretningerne fra Præstø, Bornholms, Svendborg, Vejle, Viborg og Ringkjøbing Amter udtale endelig enstemmig, at Kvantiteten af Rodfrugterne blev forringet paa Grund af den tørre Sommer.

Høhøsten (*récolte de foins*) har, som tidligere omtalt, givet et meget lille Udbytte. I Maribo, Odense, Svendborg og Aarhus Amter synes man at have været endnu mindre tilfreds med Mængdeudbyttet af Agerhø end med det af Enghø, medens de øvrige Amter hver især have benyttet de samme Karakterbetegnelser for Kvantiteten af begge Sorter Hø. Derimod har Kvaliteten baade af Enghø og af Agerhø i det Hele været meget tilfredsstillende saavel paa Øerne som i Jylland. Paa Øerne er Kvantiteten af Agerhø

i alle Amterne kun betegnet som temmelig god, i Kjøbenhavns Amt endog som noget mindre end temmelig god, og af Enghø i Odense Amt som god, i Svendborg Amt tildels som god og i Maribo Amt som noget bedre end temmelig god, men i Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Præstø og Bornholms Amter kun som temmelig god og i Kjøbenhavns Amt knap som temmelig god; ved Siden heraf betegnes Kvaliteten af Agerhø i Maribo Amt som højere end meget god, i Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Præstø, Bornholms, Odense og Svendborg Amter som meget god og i Kjøbenhavns Amt som noget bedre end god, og af Enghø i Maribo Amt som højere end meget god, i Holbæk, Sorø, Præstø, Bornholms, Odense og Svendborg Amter som meget god, i Kjøbenhavns Amt tildels som meget god og i Frederiksborg Amt som god. For Jyllands Vedkommende er Kvantiteten saavel af Agerhø som af Enghø i Vejle og Ribe Amter karakteriseret som god, i Aalborg Amt tildels som god, i Ringkjøbing Amt som noget bedre end temmelig god og i Aarhus, Randers, Hjørring, Thisted og Viborg Amter som temmelig god, dog at Kvantiteten af Agerhø i Aarhus Amt er angivet som noget lavere end temmelig god; derhos angives Kvaliteten af Agerhø i Vejle, Hjørring, Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter som meget god, i Randers, Aalborg og Thisted Amter tildels som meget god og i Aarhus Amt som noget mindre end god, og af Enghø i Vejle, Aalborg, Hjørring, Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter som meget god og i Aarhus, Randers og Thisted Amter tildels som meget god. — I Beretningen fra Frederiksborg Amt hedder det: «Udbyttet af Agerhø formindskedes paa Grund af, at store Arealer maatte indtages til Tøjring og Afgræsning. Høslætten regnes i en enkelt Beretning kun at have givet c. 2 Læs pr. Td. Land». — I Beretningen fra Aarhus Amt udtales: «Agerhø har iaar kun givet en meget tarvelig Afgrøde, hvilket navnlig skyldes den Skade, Oldenborrelarver anrettede paa Græsmarkerne i Sommeren 1885; ogsaa i indeværende Aars Foraar have de mange Steder voldet betydelig Ulæmpe ved at bortæde Kløverrødderne; ofte har det været nødvendigt at eftersaa Kløver- og Græs-

frø, men de unge Planter heraf have iaar selvfølgelig ikke kunnet give nogen Høafgrøde og have først langt hen paa Sommeren kunnet yde Græsning for Kvæget. I adskillige Beretninger er det anført, at Agerhøet ikke i mange Aar har givet et saa daarligt Udbytte. Enghøet har givet et noget forskjelligt Udbytte, eftersom vedkommende Eng har kunnet overrisles eller ikke. Paa Overrislingsengene har Afgrøden været god, saavel hvad Kvantitet som hvad Kvalitet angaar; andre Enge have derimod paa Grund af det kolde og tørre Foraar kun givet et ringere Udbytte, hvorimod Høets Kvalitet overalt synes at have været god». — I Beretningen fra Randers Amt ytres: «Grunden til saavel Agerhøets som Enghøets ringe Kvantitet maa søges i Tørke og det kolde Vejr, der hindrede det afbidte Græs i at spire, saa at de til Slæt bestemte Marker maatte afgræsses af Kreaturerne». — I Beretningen fra Viborg Amt hedder det: «Kløveren blev tildels ødelagt ved Snelæg uden Frost i Vinteren og ved Kulde og Nattefrost i Foraaret. Engene ere ligeledes efter den langvarige Nattefrost i ringe Stand, og» — modsat Udtalelsen fra Aarhus Amt — «de vaade overrislede Enge gav mindre Udbytte end de tørre Enge». — I Beretningen fra Ribe Amt siges, at «Enghøets Kvantitet har været mindre god paa Grund af Tørken i Eftersommeren».

Høstens Udbytte i Aaret 1886.

Produit de la récolte en 1886.

Det statistiske Bureau har for Aaret 1886 aldeles som tidligere foretaget en Beregning af Høst-Udbyttets Størrelse og Værdi for de vigtigere Sæd- og Plante-Arters Vedkommende. Hovedresultaterne af denne Beregning, naar Udbyttet fordeles paa Landets enkelte Amter, vil ses af efterfølgende Tabel:

Oversigt over Udbyttet

Amt. *Bailliage.*	Hvede. *froment.*		Rug. *seigle.*		Byg. *orge.*	
	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.
Kjøbenhavns	42368	546547	274795	2,572081	482808	4,601160
Frederiksborg . . .	16830	217107	246547	2,307680	294981	2,811169
Holbæk	117125	1,510912	289219	2,700143	570012	5,410856
Sorø	124812	1,610074	222581	2,083358	473900	4,516266
Præstø	187040	2,388486	208639	1,952861	488005	4,650687
Bornholms	29202	376706	76777	708652	94321	841343
Maribo	343321	4,500310	147768	1,436951	510364	5,257312
Odense	135895	1,753046	312349	2,898599	495763	4,625467
Svendborg	140954	1,818306	238620	2,214394	458934	4,281855
Øernes Amter. *Iles*	1,137547	14,721494	2,017295	18,874719	3,869088	36,996115
Vejle	82126	1,059425	240691	2,227383	357310	3,166821
Aarhus	37899	488897	267104	2,401264	405003	3,495174
Randers	24039	310103	300452	2,701063	316030	2,727338
Aalborg	3824	49330	210534	1,895825	223603	1,828070
Hjørring	10004	129051	224502	2,049703	230066	1,902646
Thisted	2904	37461	100761	976791	163667	1,374575
Viborg	3257	42015	252784	2,265362	247947	2,054535
Ringkjøbing	5154	66487	268832	2,669502	173377	1,555191
Ribe	10784	139114	193230	1,980608	143656	1,366169
Jyllands Amter. *Jutland*	179991	2,321883	2,058890	19,167501	2,260659	19,470519
Hele Kongeriget . *Royaume.*	1,317538	17,043377	4,076185	38,042220	6,129747	56,466634

af Høsten i Aaret 1886.

Havre. *avoine.*		Boghvede. *sarrasin.*		Ærter og anden Bælgsæd. *légumes.*		Blandsæd. *provende.*	
Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.
316102	2,247485	240	2059	35677	449887	138049	1,093348
358368	2,547997	1004	8614	11653	146944	130886	1,036617
382976	2,707087	511	4384	28922	357187	124553	984466
350201	2,489928	220	1887	24634	304230	180171	1,426954
359756	2,557865	146	1253	58457	712714	193548	1,532899
153024	976293	60	515	9862	124360	59665	431378
240666	1,725905	134	1149	58733	734464	179905	1,470395
499656	3,382671	7213	61887	20290	250582	281672	2,146340
401581	2,718703	4153	35632	36738	453714	185930	1,416786
3,062330	21,353934	13681	117380	284966	3,534082	1,474379	11,539183
736866	4,946208	24559	206912	12278	151632	94748	705990
804703	5,230570	19557	167799	12938	159785	88494	638042
727289	4,727380	11622	99717	6945	85770	64569	465542
563977	3,410147	8827	75735	2714	33517	39544	267470
577956	3,577547	435	3733	3176	40049	75551	506192
517233	3,407916	78	669	16059	198329	61070	439607
786158	4,835896	25623	219845	5209	65685	47482	327530
499452	3,551104	28866	251712	3671	46291	64159	495949
345520	2,508475	68405	587607	5974	73778	39611	317284
5,559154	36,195243	187972	1,613729	68964	854836	575228	4,163606
8,621484	57,549177	201653	1,731109	353930	4,388918	2,049607	15,702789

Oversigt over Udbyttet af

Amt. *Bailliage.*	**Kartofler.** *pommes de terre.*		**Andre Rodfrugter.** *autres racines.*	
	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.
Kjøbenhavns	151692	541540	1,027926	1,027926
Frederiksborg	442718	1,580503	455760	455760
Holbæk	180456	637625	741505	737624
Sorø	106548	380376	334550	334550
Præstø	58020	207131	272040	272040
Bornholms	113916	380480	102694	82155
Maribo	76425	294053	564520	564520
Odense	199135	696974	720195	720195
Svendborg	164318	575113	307280	307280
Øernes Amter. *Iles* . . .	1,493228	5,293795	4,526470	4,502050
Vejle	167341	560414	407860	367074
Aarhus	156673	507620	543035	488732
Randers	198508	643165	507428	456685
Aalborg	440835	1,349723	329075	296168
Hjørring	231397	717331	304267	273840
Thisted	253593	798930	209892	188903
Viborg	211696	656792	334080	300672
Ringkjøbing	348910	1,172338	267144	240430
Ribe	225134	803729	151395	136256
Jyllands Amter. *Jutland* . .	2,234087	7,210042	3,054176	2,748760
Hele Kongeriget . *Royaume.*	3,727315	12,503837	7,580646	7,250810

Høsten i Aaret 1886 (fortsat).

Raps. *colza.*		**Agerhø.** *trèfle et herbes.*		**Enghø.** *foin.*		**Den samlede Værdi i Kroner.** *valeur totale en Kr.*
Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Læs à 1000 ℔.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Læs à 1000 ℔.	Værdi i Kroner.	
586	9962	45871	1,467872	23008	598208	15,158075
621	10557	53245	1,703840	21738	565188	13,391976
1402	23834	51792	1,631499	32878	853764	17,559381
120	2044	49493	1,583776	18091	470366	15,203809
486	8262	61777	1,976864	31316	814216	17,075278
287	4879	20369	549963	11256	270144	4,746868
1172	19924	52688	1,686016	33405	868530	18,559529
5682	96594	70845	2,267040	53340	1,386840	20,286235
4498	76466	50753	1,624096	34600	899600	16,421945
14854	252522	456833	14,490966	259632	6,726856	138,403096
200	3400	44915	1,212705	74306	1,634732	16,242696
130	2210	32299	872073	74675	1,642850	16,095016
890	15130	22889	618003	96464	2,122208	14,972104
"	"	41297	1,115019	67975	1,495450	11,816454
"	"	54484	1,471068	89543	1,969946	12,641106
1367	23239	27359	738693	41870	921140	9,106253
176	2992	21604	583308	91391	2,010602	13,365234
1386	23562	50146	1,353942	166969	3,673318	15,099826
"	"	20654	557658	119806	2,635732	11,106410
4149	70533	315647	8,522469	822999	18,105978	120,445099
19003	323055	772480	23,013435	1,082631	24,832834	258,848195

Der blev altsaa i 1886 i hele Landet indhøstet:

			til en Værdi af:		af den samlede Værdi:
af Hvede (*froment*) . .	1,317538	Tdr.	17,043377 Kr.	o:	6,58 pCt.
- Rug (*seigle*)	4,076185	—	38,042220 —	-	14,70 —
- Byg (*orge*)	6,129747	—	56,466634 —	-	21,81 —
- Havre (*avoine*) . . .	8,621484	—	57,549177 —	-	22,23 —
- Boghvede (*sarrasin*)	201653	—	1,731109 —	-	0,67 —
- Ærter og anden Bælgsæd (*légumes*).	353930	—	4,388918 —	-	1,70 —
- Blandsæd (*provende*)	2,049607	—	15,702789 —	-	6,07 —
- Kartofler (*pommes de terre*)	3,727315	—	12,503837 —	-	4,84 —
- Andre Rodfrugter (*autres racines*) . .	7,580646	—	7,250810 —	-	2,80 —
- Raps (*colza*)	19003	—	323055 —	-	0,12 —
- Agerhø (*trèfle et herbes*)	772480	Læs à 1000 ℔	23,013435 —	-	8,89 —
- Enghø (*foin*) . . .	1,082631	— —	24,832834 —	-	9,59 —
			258,848195 Kr.	o:	100,00 pCt.

Den samlede Brutto-Værdi af Høsten i 1886 udgjør saaledes for hele Landet en Sum af 258,8 Millioner Kroner, nemlig 138,4 Mill. Kr. for Øerne og 120,4 Mill. Kr. for Jylland. Sammenstilles disse Værdier med de tilsvarende for 1885 og med Gjennemsnits-Værdierne for det sidste Femaar, 1882—86, viser det sig, at Høsten indbragte:

	i 1886.	i 1885.	i Gjennemsnittet af 1882—86.
for hele Landet . .	258,8 Mill. Kr.	263,3 Mill. Kr.	280,3 Mill. Kr.
- Øerne	138,4 —	139,3 —	148,7 —
- Jylland	120,4 —	124,0 —	131,6 —

Herefter har altsaa Høst-Udbyttets Værdi i 1886 for hele Landet været 4,5 Mill. Kr. mindre end i 1885, nemlig 0,9 Mill. Kr. mindre for Øerne og 3,6 Mill. Kr. mindre for Jylland. Denne

Nedgang i den samlede Høst-Værdi skyldes fornemlig det ringere Værdi-Udbytte af Rugen og Agerhøet. Som det i det Følgende skal paavises, falder Nedgangen dog for Rugens Vedkommende kun paa Jylland (idet denne Kornsort paa Øerne endog har givet et større Værdi-Udbytte i 1886 end i 1885), men derimod for Agerhøets Vedkommende næsten fuldstændig paa Øerne. — I Forhold til Gjennemsnittet af Femaaret 1882—86 har Værdien af Høsten i 1886 for hele Landet været 21,5 Mill. Kr. mindre end Gjennemsnits-Værdien, nemlig 10,3 Mill. Kr. mindre for Øerne og 11,2 Mill. Kr. mindre for Jylland.

Værdi-Udbyttet af de enkelte Sæd- og Plante-Arter (ordnede efter Værdiernes Størrelse i 1886) har i hele Landet været følgende:

	i 1886.	i 1885.	i Gjennemsn. af 1882—86.
af Havre	57,6 Mill. Kr.	57,3 Mill. Kr.	59,3 Mill. Kr.
- Byg	56,5 —	55,5 —	58,6 —
- Rug	38,0 —	40,5 —	45,1 —
- Enghø	24,8 —	25,2 —	28,2 —
- Agerhø	23,0 —	26,8 —	29,0 —
- Hvede	17,0 —	16,6 —	17,3 —
- Blandsæd	15,7 —	15,6 —	16,4 —
- Kartofler	12,5 —	12,3 —	12,3 —
- Rodfrugter(u.Kartofler)	7,3 —	7,4 —	7,4 —
- Bælgsæd	4,4 —	4,2 —	4,3 —
- Boghvede	1,7 —	1,6 —	2,0 —
- Raps	0,3 —	0,3 —	0,4 —

Af de ovenanførte Planter have kun Rug, Agerhø, Enghø og Rodfrugter givet et mindre Værdi-Udbytte i 1886 end i 1885, alle de andre derimod et større, men Værdi-Forøgelsen for de sidste har ikke kunnet opveje Værdi-Forringelsen for de første. — Ligeoverfor Gjennemsnittet af det sidste Femaar har derimod Værdi-Udbyttet af alle Sæd- og Plante-Arterne, kun med Undtagelse af Bælgsæd og Kartofler, i 1886 været mindre end det tilsvarende Gjennemsnits-Udbytte. — Rugen har i 1886 for hele Landet ind-

bragt 2,5 Mill. Kr. mindre end i 1885 (nemlig 3,6 Mill. mindre for Jylland, men 1,1 Mill. mere for Øerne) og 7,1 Mill. Kr. mindre end i Gjennemsnittet af 1882—86. Agerhøet har givet 3,8 Mill. Kr. mindre i 1886 end i 1885 (nemlig 3,7 Mill. mindre for Øerne og 0,1 Mill. mindre for Jylland) og 6,0 Mill. Kr. mindre end i Gjennemsnittet af Femaaret. Enghøet har for hele Landet givet 0,4 Mill. Kr. mindre i 1886 end i 1885 (nemlig 0,34 Mill. mindre for Øerne, 0,06 Mill. mindre for Jylland) og 3,4 Mill. Kr. mindre end Gjennemsnits-Værdien for Femaaret. Rodfrugterne have i 1886 indbragt 0,1 Mill. Kr. mindre end i 1885 (hvilken Mindre-Indtægt udelukkende falder paa Jylland) og ligeledes 0,1 Mill. Kr. mindre end i Gjennemsnittet af 1882—86. — Hveden har derimod i 1886 givet 0,4 Mill. Kr. mere end i 1885 (hvilken Værdi-Forøgelse saa godt som fuldstændig kommer Øerne tilgode), men 0,3 Mill. Kr. mindre end i Gjennemsnittet af Femaaret. Byggen har for hele Landet indbragt 1,0 Mill. Kr. mere i 1886 end i 1885 (nemlig 0,7 Mill. for Øerne, 0,3 Mill. for Jylland), men 2,1 Mill. Kr. mindre end Gjennemsnits-Værdien. Havren har givet 0,3 Mill. Kr. mere i 1886 end i 1885 (hvilken Mer-Indtægt udelukkende falder paa Øerne), men 1,7 Mill. Kr. mindre end i Gjennemsnittet af 1882—86. Blandsæden har givet 0,1 Mill. Kr. mere end i 1885 (nemlig 0,2 Mill. mere for Øerne og 0,1 Mill. mindre for Jylland), men 0,7 Mill. Kr. mindre end Gjennemsnits-Værdien. Kartoflerne have for hele Landet givet 0,2 Mill. Kr. mere i 1886 end i 1885 (nemlig 0,3 Mill. mere for Øerne, men 0,1 Mill. mindre for Jylland) og ligeledes 0,2 Mill. Kr. mere end i Gjennemsnittet af Femaaret. Bælgsæden har givet 0,2 Mill Kr. mere end i 1885 (nemlig 0,1 Mill. for Øerne og ligeledes 0,1 Mill. for Jylland) og 0,1 Mill. Kr. mere end i Gjennemsnittet af 1882—86. Boghveden har indbragt 0,1 Mill. Kr. mere end i 1885 (hvilken Mer-Indtægt saa godt som udelukkende falder paa Jylland), men 0,3 Mill. Kr. mindre end Gjennemsnits-Værdien. Endelig har ogsaa Rapsen givet en Ubetydelighed mere i 1886 end i 1885, men derimod noget mindre end i Gjennemsnittet af Femaaret.

Hvad selve Udbyttet i Tønder og Læs af Høsten i 1886

angaar, da har det for Hvede, Rug, Rodfrugter, Agerhø og Enghø været mindre, men for alle de øvrige Sæd- og Plante-Arter større end i 1885. — Udbyttet af Hveden har været 0,1 Mill. Tdr. mindre end i 1885 (hvilket Mindre-Udbytte omtrent helt falder paa Øerne), af Rugen 0,3 Mill. Tdr. mindre (nemlig 0,4 Mill. mindre for Jylland, men 0,1 Mill. større for Øerne), af Rodfrugterne 0,1 Mill. Tdr. mindre (hvilket Mindre-Udbytte udelukkende falder paa Jylland), af Agerhøet 0,19 Mill. Læs mindre (nemlig 0,16 Mill. for Øerne og 0,03 Mill. for Jylland) og af Enghøet 0,12 Mill. Læs mindre (nemlig 0,03 Mill. for Øerne og 0,09 Mill. for Jylland). — Derimod har Udbyttet af Byggen, Havren og Kartoflerne i hele Landet for hver især været 0,2 Mill. Tdr. større i 1886 end i 1885 (nemlig, ligeledes for hver især, 0,1 Mill. for Øerne og 0,1 Mill. for Jylland), og af Boghveden, Bælgsæden, Blandsæden og Rapsen henholdsvis 0,02, 0,03, 0,05 og 0,03 Mill. Tdr. større end i 1885. — Udbyttet af Høsten i 1886 i Tønder og Læs kan vel saaledes næppe i sin Helhed anses for ringere end i 1885.

Den lavere Værdi, som ikke desto mindre Høsten i 1886 repræsenterer, maa følgelig nærmest søges begrundet i Priserne. Disse vise sig da ogsaa gjennemgaaende lavere end i 1885, kun ikke for Hvede og tildels for Rug. Prisen paa Hvede har nemlig i 1886 ifølge Kapitelstaksterne i Gjennemsnit for hele Kongeriget været 1,06 Kr. højere pr. Td. end i 1885, og denne ikke ubetydelige Pris-Stigning har ogsaa bevirket, at, skjøndt Mængde-Udbyttet af Hveden har været noget mindre i 1886 end i 1885, er Værdi-Udbyttet dog blevet lidt større. For Rugens Vedkommende har Pris-Stigningen kun været meget ringe, nemlig i Gjennemsnit for hele Kongeriget 0,03 Kr. pr. Td. — Iøvrigt have Priserne paa Byg, Havre, Ærter og Boghvede været henholdsvis c. 0,24, 0,22, 0,59 og 0,51 Kr. lavere pr. Td. end i 1885, og følgelig har Prisen tillige været lavere for Blandsæd, ligesom ogsaa for Kartofler, idet en Tønde af disse beregnes lig $^3/_8$ Td. Byg. Fremdeles have ogsaa Priserne saavel paa Raps som paa Agerhø og Enghø maattet ansættes adskilligt lavere for 1886 end for 1885.

I Landets enkelte Amter har Høsten havt følgende Værdier (idet Amterne ordnes efter Værdiernes Størrelse i 1886):

	i 1886.	i 1885.	i Gjennemsn. af 1882—86.
i Odense Amt	20,3 Mill. Kr.	19,5 Mill. Kr.	21,1 Mill. Kr.
- Maribo —	18,6 —	18,7 —	18,9 —
- Holbæk —	17,6 —	17,2 —	18,9 —
- Præstø —	17,1 —	16,5 —	18,3 —
- Svendborg —	16,4 —	16,8 —	17,6 —
- Vejle —	16,2 —	16,4 —	17,8 —
- Aarhus —	16,1 —	17,2 —	17,9 —
- Sorø —	15,2 —	16,0 —	17,0 —
- Kjøbenhavns —	15,1 —	15,0 —	16,1 —
- Ringkjøbing —	15,1 —	15,3 —	16,4 —
- Randers —	15,0 —	15,2 —	16,0 —
- Frederiksborg —	13,4 —	13,7 —	14,8 —
- Viborg —	13,4 —	14,2 —	14,9 —
- Hjørring —	12,6 —	12,6 —	13,7 —
- Aalborg —	11,8 —	12,7 —	13,3 —
- Ribe —	11,1 —	10,9 —	11,8 —
- Thisted —	9,4 —	9,5 —	9,9 —
- Bornholms —	4,7 —	5,9 —	5,9 —

I Kjøbenhavns, Holbæk, Præstø, Odense og Ribe Amter har Værdi-Udbyttet i 1886 været større end i 1885, ligesom det ogsaa har været lidt større i Hjørring Amt, men i alle de øvrige Amter mindre. Mer- eller Mindre-Værdien i 1886 i Sammenligning med Værdien i 1885 udgjør nemlig:

for Odense Amt	+ 0,8 Mill. Kr.	o: + 4,1 pCt.
- Præstø —	+ 0,6 —	- + 3,6 —
- Holbæk —	+ 0,4 —	- + 2,3 —
- Ribe —	+ 0,2 —	- + 1,8 —
- Kjøbenhavns —	+ 0,1 —	- + 0,7 —
- Hjørring —	+ 0,0 —	- + 0,0 —
- Maribo —	÷ 0,1 —	- ÷ 0,5 —

for	Vejle	Amt . .	÷	0,2	Mill. Kr.	o: ÷	1,2	pCt.
-	Randers	— . .	÷	0,2	—	- ÷	1,3	—
-	Ringkjøbing	— . .	÷	0,2	—	- ÷	1,3	—
-	Frederiksborg	— . .	÷	0,3	—	- ÷	2,2	—
-	Svendborg	— . .	÷	0,4	—	- ÷	2,4	—
-	Thisted	— . .	÷	0,4	—	- ÷	4,2	—
-	Sorø	— . .	÷	0,8	—	- ÷	5,0	—
-	Viborg	— . .	÷	0,8	—	- ÷	5,6	—
-	Aarhus	— . .	÷	1,1	—	- ÷	6,4	—
-	Aalborg	— . .	÷	0,9	—	- ÷	7,1	—
-	Bornholms	— . .	÷	1,2	—	- ÷	20,3	—

Sammenligner man Værdierne for Amterne i 1886 med de tilsvarende Værdier i Gjennemsnittet af 1882—86, har derimod Værdi-Udbyttet for alle Amterne været mindre i 1886 end Gjennemsnits-Værdierne. Mindre-Værdien i 1886 i Sammenligning med Gjennemsnittet af Femaaret udgjør:

for	Maribo	Amt . .	÷	0,3	Mill. Kr.	o: ÷	1,6	pCt.
-	Odense	— . .	÷	0,8	—	- ÷	3,8	—
-	Ribe	— . .	÷	0,7	—	- ÷	5,9	—
-	Kjøbenhavns	— . .	÷	1,0	—	- ÷	6,2	—
-	Randers	— . .	÷	1,0	—	- ÷	6,3	—
-	Præstø	— . .	÷	1,2	—	- ÷	6,6	—
-	Svendborg	— . .	÷	1,2	—	- ÷	6,8	—
-	Holbæk	— . .	÷	1,3	—	- ÷	6,9	—
-	Ringkjøbing	— . .	÷	1,3	—	- ÷	7,9	—
-	Hjørring	— . .	÷	1,1	—	- ÷	8,0	—
-	Thisted	— . .	÷	0,8	—	- ÷	8,1	—
-	Vejle	— . .	÷	1,6	—	- ÷	9,0	—
-	Frederiksborg	— . .	÷	1,4	—	- ÷	9,5	—
-	Viborg	— . .	÷	1,5	—	- ÷	10,1	—
-	Aarhus	— . .	÷	1,8	—	- ÷	10,1	—
-	Aalborg	— . .	÷	1,5	—	- ÷	10,3	—
-	Sorø	— . .	÷	1,8	—	- ÷	10,6	—
-	Bornholms	— . .	÷	1,2	—	- ÷	20,3	—

Som det af Procent-Rækkerne vil ses, har Resultatet af Høstén i 1886 været ganske særlig uheldigt for Bornholms Amt saavel i Forhold til 1885 som ligeoverfor Gjennemsnittet af Femaaret. Derimod har Høsten i 1886 i Forhold til 1885 stillet sig gunstigst for Odense Amt og i Forhold til Gjennemsnittet af 1882—86 mindst ugunstig for Maribo Amt.

Paa de forskjellige Landsdele fordeler Høst-Udbyttets Værdi sig paa følgende Maade (idet man bringer i Erindring, at det sydostlige Jylland omfatter Vejle, Aarhus og Randers Amter, det nordlige Jylland Aalborg, Hjørring og Thisted Amter og det sydvestlige Jylland Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter):

	i 1886.	i 1885.	i Gjennemsnittet af 1882—86.
Jylland	120,4 Mill. Kr.	124,0 Mill. Kr.	131,6 Mil. Kr.
(det sydostl. Jylland .	47,3 —	48,8 —)	
(— nordlige — .	33,5 —	34,8 —)	
(— sydvestl. — .	39,6 —	40,4 —)	
Sjælland (undt. Møen og Samsø)	74,7 —	74,8 —	81,2 —
Fyn (undt. Langeland og Ærø)	32,4 —	32,2 —	34,3 —
Lolland	12,4 —	12,7 —	12,6 —
Falster	6,2 —	6,0 —	6,4 —
Bornholm	4,7 —	5,9 —	5,9 —
Langeland	3,4 —	3,2 —	3,4 —
Møen	2,8 —	2,8 —	2,9 —
Ærø	0,9 —	0,8 —	1,0 —
Samsø	0,9 —	0,9 —	1,0 —

Det vil af denne Oversigt over Landsdelene ses, at den Mindre-Indtægt af 3,6 Mill. Kr., Jylland (som tidligere anført) har havt i 1886 imod i 1885, hidrører fra alle 3 Dele af Jylland, dog mest fra den sydostlige og nordlige Del, nemlig med henholdsvis ÷ 1,5 og ÷ 1,3 Mill. Kr., medens der for det sydvestlige Jylland kun har været en Mindre-Indtægt af 0,8 Mill. Kr., hvilket ogsaa stemmer

med det tidligere anførte, at der for Ribe Amt har været en Mer-Indtægt i 1886 mod i 1885. Det vil fremdeles ses, at den Mindre-Indtægt af 0,9 Mill. Kr., som Øerne tilsammen have havt, er fremkommen ved Mer- eller Mindre-Værdier for de enkelte Øer paa følgende Maade: for Bornholm en Mindre-Indtægt af 1,2 Mill. Kr., for Lolland en Mindre-Indtægt af 0,3 Mill. Kr. og for Sjælland en Mindre-Indtægt af 0,1 Mill. Kr., men for Falster, Fyn og Langeland for hver især en Mer-Indtægt af 0,2 Mill. Kr. og for Ærø en Mer-Indtægt af 0,1 Mill. Kr., medens Værdierne for Møen og Samsø omtrent have været de samme i 1886 som i 1885. — Betragter man endelig 1886 i Forhold til Gjennemsnittet af 1882—86, vil det ses, at Høsten i 1886 kun for Øen Langeland synes at have bragt et Gjennemsnits-Aars Udbytte, medens Værdierne for alle de øvrige Landsdele have været mindre end Gjennemsnits-Værdierne.

Hvor stort Værdi-Udbyttet gjennemsnitlig har været pr. Td. Land dyrket Areal og pr. Td. Ager- og Engs-Hartkorn, saavel i hele Landet som i Amterne og Landsdelene, fremstilles i nedenstaaende Oversigter, idet Amterne og Landsdelene ere ordnede efter Udbyttets Størrelse i 1886.

Gjennemsnits-Udbyttet i Kroner pr. Td. Land dyrket Areal var:

	i 1886.	i 1885.	i Gjennemsn. af 1882—86.
for hele Landet	86 Kr.	87 Kr.	93 Kr.
paa Øerne	105 —	105 —	113 —
i Jylland	71 —	73 —	78 —

og Gjennemsnits-Udbyttet i Kroner pr. Td. Hartkorn:

	i 1886.	i 1885.	i Gjennemsn. af 1882—86.
for hele Landet	684 Kr.	696 Kr.	740 Kr.
paa Øerne	665 —	670 —	715 —
i Jylland	707 —	727 —	772 —

I de enkelte Amter har Gjennemsnits-Udbyttet i Kroner pr. Td. Land dyrket Areal været:

		i 1886.		i 1885.		i Gjennemsn. af 1882—86.	
for Kjøbenhavns	Amt . .	(1)	115 Kr.	(2)	114 Kr.	(1)	122 Kr.
- Maribo	— . .	(2)	111 —	(3)	112 —	(4)	113 —
- Odense	— . .	(3)	107 —	(6)	103 —	(7)	111 —
- Frederiksborg	— . .	(4)	105 —	(4)	108 —	(2)	117 —
- Holbæk	— . .	(5)	104 —	(7)	102 —	(6)	112 —
- Sorø	— . .	(6)	101 —	(5)	106 —	(5)	113 —
- Svendborg	— . .	(7)	100 —	(8)	102 —	(9)	107 —
- Præstø	— . .	(8)	100 —	(9)	96 —	(8)	107 —
- Bornholms	— . .	(9)	93 —	(1)	115 —	(3)	116 —
- Vejle	— . .	(10)	86 —	(12)	86 —	(10)	94 —
- Thisted	— . .	(11)	85 —	(10)	89 —	(11)	93 —
- Aarhus	— . .	(12)	82 —	(11)	87 —	(12)	91 —
- Randers	— . .	(13)	78 —	(13)	79 —	(13)	83 —
- Ringkjøbing	— . .	(14)	67 —	(15)	68 —	(15)	73 —
- Viborg	— . .	(15)	67 —	(14)	71 —	(14)	74 —
- Ribe	— . .	(16)	65 —	(16)	64 —	(16)	69 —
- Hjørring	— . .	(17)	62 —	(17)	62 —	(17)	68 —
- Aalborg	— . .	(18)	57 —	(18)	61 —	(18)	65 —

og Gjennemsnits-Udbyttet i Kroner pr. Td. Hartkorn (for Bornholms Vedkommende omsat til almindeligt Hartkorn):

		i 1886.		i 1885.		i Gjennemsn. af 1882—86.	
for Ringkjøbing	Amt . .	(1)	830 Kr.	(3)	839 Kr.	(3)	896 Kr.
- Frederiksborg	— . .	(2)	827 —	(2)	847 —	(2)	911 —
- Ribe	— . .	(3)	807 —	(4)	794 —	(5)	854 —
- Bornholms	— . .	(4)	794 —	(1)	977 —	(1)	977 —
- Hjørring	— . .	(5)	787 —	(5)	783 —	(4)	855 —
- Vejle	— . .	(6)	731 —	(6)	737 —	(6)	800 —
- Holbæk	— . .	(7)	717 —	(10)	705 —	(7)	774 —
- Kjøbenhavns	— . .	(8)	711 —	(9)	705 —	(9)	755 —
- Viborg	— . .	(9)	691 —	(7)	735 —	(8)	769 —
- Thisted	— . .	(10)	670 —	(11)	699 —	(11)	730 —

for Aarhus	Amt. .	(11)	666 Kr.	(8)	711 Kr.	(10)	739 Kr.
- Odense	— . .	(12)	649 —	(14)	624 —	(14)	674 —
- Sorø	— . .	(13)	648 —	(13)	681 —	(13)	726 —
- Aalborg	— . .	(14)	645 —	(12)	694 —	(12)	729 —
- Maribo	— . .	(15)	613 —	(16)	618 —	(18)	625 —
- Præstø	— . .	(16)	610 —	(18)	589 —	(15)	656 —
- Svendborg	— . .	(17)	606 —	(15)	620 —	(16)	650 —
- Randers	— . .	(18)	604 —	(17)	614 —	(17)	644 —

Med Hensyn til Gjennemsnits-Udbyttet i Kroner pr. Td. Land dyrket Areal staa Øernes Amter, som sædvanlig, alle over de jydske; det største Udbytte i saa Henseende er i 1886 og i Gjennemsnittet af Femaaret indvundet i Kjøbenhavns Amt, men i 1885 i Bornholms Amt, hvorimod den laveste Plads i Rækkerne stadig indtages af Aalborg Amt. — Hvad Gjennemsnits-Udbyttet i Kroner pr. Td. Hartkorn angaar, da plejer Bornholms Amt i denne Henseende at staa øverst, men i 1886 er Ringkjøbing Amt blevet Nr. 1 og Bornholms Amt først Nr. 4, medens det mindste Udbytte i 1886 er indvundet i Randers Amt, i 1885 i Præstø Amt og i Gjennemsnittet af Femaaret i Maribo Amt.

I de forskjellige Landsdele har Gjennemsnits-Udbyttet i Kroner pr. Td. Land dyrket Areal været:

	i 1886.		i 1885.		i Gjennemsn. af 1882—86.	
for Langeland	(1)	128 Kr.	(1)	120 Kr.	(1)	128 Kr.
- Falster	(2)	122 —	(2)	119 —	(2)	126 —
- Møen	(3)	111 —	(5)	109 —	(4)	116 —
- Lolland	(4)	107 —	(4)	109 —	(6)	108 —
- Sjælland	(5)	105 —	(6)	105 —	(5)	114 —
- Fyn	(6)	102 —	(7)	101 —	(7)	108 —
- Ærø	(7)	97 —	(8)	93 —	(8)	101 —
- Bornholm	(8)	93 —	(3)	115 —	(3)	116 —
- Samsø	(9)	79 —	(9)	80 —	(9)	93 —
- Jylland	(10)	71 —	(10)	73 —	(10)	78 —
(- det sydostl. Jylland		82 —		84 —)		
(- - sydvestl. —		66 —		68 —)		
(- - nordlige —		65 —		67 —)		

og Gjennemsnits-Udbyttet i Kroner pr. Td. Hartkorn:

	i 1886.	i 1885.	i Gjennemsn. af 1882—86.
for Bornholm	(1) 794 Kr.	(1) 977 Kr.	(1) 977 Kr.
- Langeland	(2) 756 —	(3) 713 —	(3) 763 —
- Jylland	(3) 707 —	(2) 727 —	(2) 772 —
(- det sydvestl. Jylland . . .	771 —	788 —)	
(- - nordlige — . . .	700 —	725 —)	
(- - sydostl. — . . .	665 —	686 —)	
- Møen	(4) 700 —	(5) 687 —	(5) 725 —
- Sjælland	(5) 692 —	(4) 694 —	(4) 754 —
- Falster	(6) 678 —	(6) 662 —	(6) 703 —
- Ærø	(7) 636 —	(8) 612 —	(7) 662 —
- Fyn	(8) 618 —	(7) 615 —	(8) 654 —
- Lolland	(9) 585 —	(9) 599 —	(10) 591 —
- Samsø	(10) 547 —	(10) 553 —	(9) 638 —

Det største Værdi-Udbytte pr. Td. Land dyrket Areal har saavel i 1886 som i 1885 og i Gjennemsnittet af 1882—86 Langeland havt og derefter Falster; Bornholm har i 1885 og i Gjennnemsnittet af Femaaret Pladsen som Nr. 3, men har i 1886 først faaet Plads som Nr. 8; det mindste Værdi-Udbytte indvindes i Jylland under Et. — I Forhold til Hartkornet staar Bornholm øverst i alle Rækkerne; det mindste Værdi-Udbytte i denne Henseende har Samsø havt i 1886 og i 1885, men Lolland i Gjennemsnittet af Femaaret.

Til yderligere Oplysning om Afgrøden af Landets 4 Hoved-Kornsorter, Hvede, Rug, Byg og Havre, meddeles følgende Oversigter.

Hvor mange Fold hver af disse 4 Hoved-Kornsorter i 1886 gjennemsnitlig har givet pr. Td. Land i de enkelte Amter, vil ses af omstaaende Tabel:

Gjennemsnits-Udbytte i Fold pr. Td. Land i 1886.

Amt.	Hvede.	Rug.	Byg.	Havre.
	Tønder.	Tønder.	Tønder.	Tønder.
Kjøbenhavns	14,5	13,2	13,5	13,7
Frederiksborg	13,0	11,2	11,5	12,9
Holbæk	14,1	11,9	11,9	12.9
Sorø	13,7	11,6	11,8	12,7
Præstø	13,1	11,1	11,5	12,2
Bornholms	10,9	9,6	10,4	12,5
Maribo	12,9	12,2	10,7	13,5
Odense	13,4	10,8	11,7	13,8
Svendborg	13,5	10,2	11,2	13,0
Øernes Amter	13,2	11,4	11,7	13,0
Vejle	13,1	7,4	10,3	12,1
Aarhus	12,4	7,0	10,1	12,4
Randers	12,7	8,2	9,5	12.5
Aalborg	9,4	5,9	8,3	9,4
Hjørring	7,7	6,2	8,7	10,0
Thisted	9,2	6,6	11,8	14,6
Viborg	7,3	6,3	9,0	11,3
Ringkjøbing	8,9	6,6	8,2	10,0
Ribe	9,2	6,1	7,6	9,2
Jyllands Amter	11,7	6,7	9,3	11,3
Hele Kongeriget	13,0	8,4	10,7	11,8

Gjennemsnitlig har i 1886 Fold-Udbyttet af Hveden, saavel for hele Landet som for Øerne og Jylland særskilt, været mindre end i 1885, men større end i Gjennemsnittet af det sidste Femaar;

af Rugen have Foldene for hele Landet under Et været mindre end i 1885 og ligeledes mindre end i Gjennemsnittet af Femaaret, men det saaledes, at Mindre-Udbyttet alene hidrører fra det særdeles ringe Resultat i Jylland, idet der for Øerne omvendt har været et Mer-Udbytte. Derimod have Byggen og Havren i 1886 givet et Fold-Udbytte, der saavel for hele Landet som for Øerne og Jylland har været større end baade i 1885 og i Gjennemsnittet af Femaaret.

Fold-Udbyttet pr. Td. Land udgjorde nemlig i 1885:

	Hvede.	Rug.	Byg.	Havre.
for hele Landet	13,8 Tdr.	9,1 Tdr.	10,2 Tdr.	11,5 Tdr.
- Øerne	14,1 —	10,8 —	11,3 —	12,7 —
- Jylland	12,4 —	8,1 —	8,7 —	10,9 —

og i Gjennemsnittet af 1882—86:

	Hvede.	Rug.	Byg.	Havre.
for hele Landet	12,5 Tdr.	9,0 Tdr.	10,0 Tdr.	11,3 Tdr.
- Øerne	12,7 —	10,9 —	11,1 —	12,5 —
- Jylland	11,1 —	7,6 —	8,6 —	10,6 —

I 1886 har blandt Øernes Amter Fold-Udbyttet af Hvede, Rug og Byg været størst i Kjøbenhavns Amt, mindst i Bornholms Amt, og af Havre størst i Odense Amt, mindst i Præstø Amt. Blandt Jyllands Amter var Fold-Udbyttet af Hvede størst i Vejle Amt og mindst i Viborg Amt, af Rug størst i Randers Amt, mindst i Aalborg Amt, og af Byg og Havre størst i Thisted Amt, mindst i Ribe Amt.

Af de 4 Hoved-Kornsorter under Et har Gjennemsnits-Udbyttet i Kroner pr. Td. Land været:

	i 1886.	i 1885.	i Gjennemsn. af 1882—86.
i hele Kongeriget	89 Kr.	90 Kr.	95 Kr.
paa Øerne	111 —	114 —	115 —
i Jylland	73 —	84 —	80 —

i de enkelte Amter:

		i 1886.		i 1885.		i Gjennemsn. af 1882—86.	
for Maribo	Amt . .	(1)	124 Kr.	(1)	122 Kr.	(2)	121 Kr.
- Kjøbenhavns	— . .	(2)	121 —	(2)	115 —	(1)	124 —
- Holbæk	— . .	(3)	112 —	(5)	107 —	(4)	116 —
- Sorø	— . .	(4)	112 —	(3)	112 —	(3)	119 —
- Præstø	— . .	(5)	110 —	(9)	101 —	(5)	114 —
- Odense	— . .	(6)	107 —	(7)	102 —	(7)	109 —
- Svendborg	— . .	(7)	104 —	(6)	103 —	(8)	109 —
- Frederiksborg	— . .	(8)	103 —	(8)	102 —	(6)	110 —
- Bornholms	— . .	(9)	91 —	(4)	109 —	(9)	107 —
- Thisted	— . .	(10)	89 —	(10)	94 —	(10)	98 —
- Vejle	— . .	(11)	85 —	(11)	88 —	(11)	93 —
- Randers	— . .	(12)	80 —	(13)	83 —	(13)	86 —
- Aarhus	— . .	(13)	79 —	(12)	85 —	(12)	88 —
- Ringkjøbing	— . .	(14)	69 —	(15)	71 —	(15)	75 —
- Ribe	— . .	(15)	67 —	(16)	68 —	(16)	71 —
- Viborg	— . .	(16)	67 —	(14)	72 —	(14)	75 —
- Hjørring	— . .	(17)	63 —	(18)	62 —	(17)	70 —
- Aalborg	— . .	(18)	58 —	(17)	63 —	(18)	67 —

og i Landsdelene:

	i 1886.		i 1885.		i Gjennemsn. af 1882—86.	
paa Falster	(1)	136 Kr.	(1)	130 Kr.	(1)	137 Kr.
- Langeland	(2)	135 —	(2)	126 —	(2)	133 —
- Møen	(3)	121 —	(4)	115 —	(3)	123 —
- Lolland	(4)	119 —	(3)	119 —	(5)	117 —
- Sjælland	(5)	112 —	(6)	107 —	(4)	117 —
- Fyn	(6)	103 —	(7)	101 —	(6)	107 —
- Ærø	(7)	92 —	(8)	89 —	(8)	97 —
- Bornholm	(8)	91 —	(5)	109 —	(7)	107 —
- Samsø	(9)	74 —	(9)	77 —	(9)	86 —
i Jylland	(10)	73 —	(10)	76 —	(10)	80 —
(i det sydostl. Jylland . .		81 —				
(- - sydvestl. — . .		68 —				
(- - nordlige — . .		67 —				

Blandt Amterne er det største Værdi-Udbytte pr. Td. Land af de 4 Hoved-Kornsorter tilsammen i 1886 og i 1885 indvundet i Maribo Amt, men i Gjennemsnittet af Femaaret i Kjøbenhavns Amt, og det mindste Værdi-Udbytte, afvekslende gjennem Rækkerne, i Hjørring og Aalborg Amter. — Af Landsdelene staar Falster øverst og derefter Langeland i alle 3 Rækker, medens det mindste Udbytte er indvundet paa Samsø og i Jylland.

I de enkelte Aar af Femaaret 1882—86 har Høst-Udbyttet efter de gangbare Priser været beregnet til følgende Værdier:

i 1882	289,7 Mill. Kr.	158,9 Mill. Kr.	130,8 Mill. Kr.
- 1883	298,4 —	155,6 —	142,8 —
- 1884	291,0 —	151,0 —	140,0 —
- 1885	263,3 —	139,3 —	124,0 —
- 1886	258,8 —	138,4 —	120,4 —
I Gjennemsnit af Femaaret . . .	280,3 Mill. Kr.	148,7 Mill. Kr.	131,6 Mill. Kr.

Det Kongelige Danske Statistiske Bureau i Juni 1887.

Marius Gad.